

تشنج و صرع

اگر تشنج بدون تأثیر عوامل القاء کننده خود به خود تکرار شود، آن را صرع می گویند. هر کس ممکن است در طول عمر خود، در شرایط خاصی، یک مرتبه تشنج کند، ولی این فرد مبتلا به صرع نیست

اگر فردی به علت بی خوابی طولانی، گرسنگی شدید یا مصرف بعضی از داروهای محرک، دچار تشنج شود، دچار صرع نمیباشد.

حمله تشنج در فرد بدون سابقه قبلی ممکن است ناشی از عوامل محیطی محرکها یا نشانه وجود تومور مغزی یا عفونت آبسه سلولهای عصبی باشد.

صرع حالت پیشرفته تشنج است که بدون عامل القاکننده بصورت دوره ای و بصورت حملات تشنج نمایان میشود اما تشنج به تغییر ناگهانی در فعالیت سلولهای عصبی گفته میشود.

در

یک حمله تشنج فرد دچار کاهش سطح هوشیاری و لرزش تکانهای عضلات بدن شل و سفت شدن اندامها و خروج کف از داخل دهان که ناشی از انقباضات عضلات روی ریه است میشود.

ترتیب اتفاقات بصورت زیر شایع است:

- (1) بیمار به طور ناگهانی به زمین می افتد.
- (2) بدن بیمار سفت و پشت او قوس دار می شود.
- (3) ممکن است تنفس متوقف شود. لب ها ممکن است ته رنگ خاکستری - آبی (سیانوز) داشته باشند و صورت و گردن، قرمز و پف آلود شوند.
- (4) ممکن است فک، قفل شود تنفس صدا دار شود. بزاق روی دهان ظاهر می شود در صورتی که زبان یا لب ها بریده شده باشند، بزاق می تواند خونی باشد. ممکن است کنترل مثانه یا روده از دست برود.
- (5) بعد از مدت کوتاهی عضلات مجدد شل شده و تنفس به حالت طبیعی برمی گردد؛ بیمار معمولاً در عرض چند دقیقه، هوشیاری خود را دوباره پیدا می کند. بیمار ممکن است دچار احساس منگی شود یا کارهای عجیب غریبی از خود بروز دهد. امکان دارد که نسبت به رفتار خود آگاهی نداشته باشد.
- (6) پس از یک حمله تشنج، بیمار ممکن است احساس خستگی کند به خواب عمیق فرو برود.

اقدامات در فردی که دچار تشنج شده:

اگر با فردی که دچار تشنج شد مواجهه شدید باید از محکم گرفتن یا نگه داشتن فرد باز کردن دهان او یا وارد کردن هر گونه خوراکی به دهان او خودداری کنید.

← از گیر کردن زبان فرد بین دندانهایش جلوگیری کنید

← لباسهای تنگ را باز کنید

← وسایل نوک تیز را از اطراف او دور کنید

← دستانتان را زیر سر او بگذارید که به زمین برخورد نکند

← ترشحات اطراف دهان را پاک کنید

علل کنترل نشدن تشنج:

شایعترین علت کنترل نشدن بیماری عدم مصرف صحیح دارو یا خود درمانی یا مصرف غلط دارو هاست. بسیاری از افراد وقتی در مدت زمان طولانی دچار حمله تشنج نمی شوند دارو را قطع می کنند که در این حالت حمله تشنج رخ می دهد بخاطر داشته باشید که هرگز بدون نظر پزشک دارو را قطع نکنید.

هشدار!!!

در صورتی که یکی از موارد زیر صادق باشد با مرکز اورژانس تماس بگیرید امبولانس در خواست کنید:

← بیمار به مدت بیش از ده دقیقه بیهوش بوده لبها و صورت بیمار کاملاً کبود شده باشد.

← تشنج بیش از پنج دقیقه طول بکشد تنفس سخت شده باشد.

عواملی که موجب بروز تشنج میشوند

سکته های مغزی، ضربه به سر، آسیب به مغز، تب، قرار گرفتن در معرض گرمای شدید، ترک یکباره الکل در افراد الکلی، عفونت هایی که مغز را درگیر می کنند (مثل آنسفالیت، مننژیت

دانشگاه علوم پزشکی البرز

مرکز پزشکی آموزشی درمانی رجایی

تشنج و صرع

تهیه و تنظیم:

واحد آموزش و ارتقاء سلامت

تحریک نوری میشود جلوگیری کنید.

(۵) برای جلوگیری از خطر غرق شدن به جای وان از دوش استفاده شود هرگز به تنهایی به حمام نروید.

(۶) در هنگام خواب وسایل نوک تیز را از اطراف خود دور کنید.

(۷) فرد دارای سابقه تشنج روی تخت با ارتفاع زیاد نخوابد.

(۸) در صورتی که سابقه تشنج در حمام را دارید به هیچ وجه از تیغ جهت اصلاح استفاده نکنید.

(۹) از گرسنگی بیخوابی طولانی مدت و انجام فعالیتهای سنگین پرهیز کنید.

نسفه دارویی را هتما تهیه و طبق دستور پزشک مصرف کنید.

منبع: برونر وسودارت-بیماریهای مغز و اعصاب- طلایی درآموزش به بیمار، انتشارات رویداد

جهت استفاده ارمشاوره مراقبتی درمورد بیماری خودبا شماره ۰۲۹۳۴۵۷۰۰ یا داخلی ۴۱۴ یا سایت rajaei.abzums.ac.ir ارتباط برقرار نمایید

برخی اختلالات متابولیک مانند قندخون بسیار پایین، پایین بودن سطح سدیم یا کلسیم خون، بیماریهای تخریب کننده سلولهای عصبی مانند آلزایمر یا پارکینسون

تشخیص قطعی نوع تشنج بوسیله سی تی اسکن و ام آر

ای وگرفتن نوار مغز انجام میشود.

برنامه درمانی

بیماران مبتلا به حملات تشنج، نیاز به مصرف منظم داروهای ضد تشنج دارند. این داروها معمولاً به مدت دو تا چهار سال بعد از آخرین حمله تشنج ادامه می یابند سپس می توان به تدریج ظرف چند ماه آنها را قطع کرد.

اگر حملات با داور کنترل نشوند همچنین MRI یک ضایعه مغزی را نشان دهد، ممکن است جراحی (خیلی به ندرت) مورد بررسی قرار بگیرد.

هدف از درمان توقف تشنج حفاظت بیمار از تشنج های بعدی میباشد .

وقتی تشنج ناشی از تومورها آبسه یا کیست باشد جراحی انجام میشود.

خود مراقبتی در بیماری:

(۱) دارو های ضد تشنج باید به صورت مداوم مصرف شود نباید خودسرانه قطع گردد.

(۲) در طی فعالیت تشنجی اطراف بیمار را محدود نکنیم هیچ چیز در دهان بیمار نگذاریم.

(۳) بیماری که از دارو های ضد تشنج استفاده می کند معاینات فیزیکی تست آزمایشگاهی را انجام دهد.

(۴) از نورهای درخشان، تماشای تلویزیون و مواردی که باعث